

UJ KOR HAJNALÁN

Az elmúlt évek fokozatos fejlődése után Kanada magyarágának legelterjedtebb sajtószerve és egyetlen konstruktív, építő irányú hetilapja, a Kanadai Magyar Ujság ismét új köntösben lép olvasói elé, hogy ezzel is jelét adja annak a kanadai magyar szempontból szinte korszakalkotó változásnak, mellyel ismét bizottságot akar mutatni elhivatottságáról. Mindenki meg fogja érteni, hogy itt költőkódolásunkra célszerű, mely lyel alopas s kitartó munka után sikerült új otthonunkban megtelepednünk, hogy a kedvezőbb körülmények kihasználásával még jobban szolgálhassuk Kanadába szakadt honfitársaink ügyét.

Mint minden fiatal — különösen magyar! — sajtóorgánumnak, úgy a Kanadai Magyar Ujságnak is sok küzdelmes éven, hányattatásos és bizony nem egyszer kellemetlen gyanyúságokból kellett átvészelnie magát kereszttűrára, míg végre a rettenetes szegénység ellenére is sikerült elérni arra a magaslatra, amikor nyugodt lelkiismerettel elmondhatjuk, hogy — bár kötelezőszerűen támogatunk minden becstelenséges kanadai magyar üzleti vállalkozást — még csak nem is válhat meg senki bennünket, hogy egyes érdekeltségekkel kivéltet teszünk, nehogy még "összejátszunk".

A Kanadai Magyar Ujság értetlenségét kétségbevonó mende-mondák ideje tehát lejárt, amidőn Winnipeg szívében, a 375 Hargrave Streeten, minden üzleti érdekeltől távol indultak meg új nyomdagépeink és hat hasáb helyett hét hasábon tehát nagyobb alakban jelenik meg, hogy ezáltal az eddigi tíz oldal helyett nyolc oldalon ugyan, de ugyanannyi sorban és sokkal gyorsabb hirtelgáttal igyekezzünk előfizetőink megelégedését kivívni. A Kanadai Magyar Ujság tehát új hét hasábon alakjában ugyanannyi olvasóval ad, mint eddigi kisebb terjedelmében és míg a nyomdatechnika gyorsabb és gazdaságosabb felszerelésével újabb híreket fog nyújtani olvasóinak — egyben megmarad ugyanazon az egyetlen uton, amely egyedül méltó arra, hogy az idegenbe szakadt magyarság szócsövének irányát jelentsen.

A Kanadai Magyar Ujság tehát ezután is megmarad teljes semlegességében és mindenegyes kanadai magyarnak — legyen az bármilyen világnézetben, foglalkozásban, avagy vagyoni állapotban: ugyanolyan értékes szolgáltatásokat akar adni. És amint az egyes kanadai magyart mindenkor támogatni, tájékoztatni, nevelni igyekszik lapunk, úgy nem feledkezhetünk meg a magyar tömörülésekről sem és amint eddig, sőt még fokozottabb mértékben ezután is minden rendelkezésünkre álló tehetségünkkel azon leszünk, hogy a kanadai magyar vallási és társadalmi tömörüléseknek erős bástyái lehessünk véreinket összefogó törekvéseikben.

És amint már annyiszor, most ezuttal is emlékeztetése szeretnők idezni egész Kanada magyarságának, hogy tekintés a Kanadai Magyar Ujságot a sajátjuknak, hiszen utóvégre az előfizetők és a hirdetőik centjéből és dollárjaiból épül fel a mi lapunk. Ezáltal nemcsak azt kérjük, hogy amint az előfizetők, úgy a hirdetőik is lehetőleg pontosan teljesítsék kötelezettségeiket velünk szemben, hanem igyekezzék ezentúl minden honfitársunk még szorgalmasabban kivívni részét a Kanadai Magyar Ujság nagyépitésében: közvetlen együttműködési készséggel, minél gyakoribb tudósítással és őszinte kritikával, amit mindenkor hálásan veszünk.

Jól tudjuk, — hogy a homesteadokon, vasutól távolos farmokon és falpari avagy bányatelepeken dolgozó honfitársainknak megfelelő a mostani heti egyszeri megjelenés — ugyanakkor azonban azt is tudjuk, nem csupán számtalan levél-

ből, hanem személyes tapasztalatból is, hogy a nagyobb városok és különösen Keletkanada magyarsága jobban szeretné helenként kétszer olvasni a távoli Winnipegben nyomott Kanadai Magyar Ujságot. A türelem és összetartás ezt is meg fogja hozni s most újból felhasználjuk az alkalmat, hogy kifejlesszük: "A Kanadai Magyar Ujsághoz beküldött mindenegyes centtel csakis ezt a célt fogjuk szolgálni — hogy Kanada magyarságát minden igénynek megfelelő sajtóval ellátva megmentjük a hazafias gondolatnak és a jó kanadai polgárság eszméjének."

LEVÉLVÁLTÁS A MAGYAR GÉNIUSZOKKAL

WATSON KIRKCONNEL ANGOLRA FORDÍTOTT MAGYAR VERSEIT NAGY LEKESÉDÉSSEL FOGADTAK A MAGYAR IRODALOM LEGJELE SEBBJEI

Többször megemlékeztünk arról, hogy Watson Kirkconnel egyetemi tanár gyönyörű angol műfordításban adja vissza a magyar költészet legszebb remekét, sőt a tudós angol költő szíves engedelmével módunkban volt már nem egy műfordítását elsőnek bemutatni lapunk hasábjain. Annál nagyobb örömmel jelenthetjük, hogy Prof. Kirkconnelnek a Kanadai Magyar Ujság közreműködésével készülő "The North American Book of Magyar Verse" című kötetében már nagyjából elkészült és most csupán néhány utolsó magyar költő verseinek lefordítása, nemkülönben a magyar népet, történelmet és irodalmat ismertető előszó megírása van még hátra.

"AKI UGY TUD MAGYARUL"

Prof. Kirkconnel "Book of Icelandic Verse" című gyönyörű kötetét az izlandi szigetország ezeréves évfordulójára már megjelent — úgyhogy most már ha marosan a magyar kötet nyomására kerül a sor. Emellett azonban még egy öröndetes eseményről számolhatunk be, amennyiben napról napra több levél érkezik a magyar irodalom legkiválóbb műveitől, akik egytől-egytől óriási fontosságot tulajdonítanak Watson Kirkconnel magyar barát munkásságának. Költő barátunk szívesességből az alábbiakban adunk mutató néhány kikapott idézetet a mai magyar irodalom legnagyobbainak az elmúlt hét folyamán érkezett leveleiből.

— Hát aztán, hogy hívják

kendet, diák uram, ha meg nem sérteném?
— Nevem Peregrinus. Rozsnyóból jövök. Eddig tollforgató volt a mesterségem. Mától fogva pedig, ha Esze Tamás uramnak, meg Kis Albert hadnagyunk úgy tetszik, felkelő köztársaság.
— Kedves öcsém, Isten hozott! Testvér vagy — s markos tenyerével ugyancsak kemény parólát nyom onnan a jó hátáról a diák tenyerébe.
— Amint látom, talpasnak u gyancsak beválsz, ha így tudsz gyalogni, amint eddig bemutattad, de lovasnak, arra egyenesen születni kell, arra meg nem taníthat se Kis Albert, se Esze Tamás.
— Majd megváltik. Hát aztán bátyámban kit üdvözölhetek?
— Az, istenuocsa, azt majd elfelejtetem. Hát én híresebb ember vagyok, mint te, kedves diákom.
— Híresebb? — szól meglepődve a diák.
— Meghiszem azt! Hát Süveges Marci ki a fene ne ismeri a férterül országába!
— És most honnan huz kend Süveges Marci?
— Szatmár felől a tiszai nádasokból.
— Ott van a hajléka?
— Az én hajlékom diák barátom — s még most is neveztem — a magyar róma avas nádasai. A házam a szüröm. Ez a csatított mórda és a fokosom: az őriző kuvaszaim; a csillogok a mécsaim, a boros felhő pedig a pártfogóm.

— Szóval

keresettek, — kéri a diák kis vártatva.
— Látod azt az őrtálló feynyót azon a torony-sziklán?
— Látom.
— Nohát annak a háta mögött van egy nagyobbacska völgyektnő egy kisebb tölgyes, oda gyülekeztek. Azok a kis felhőngyök, a lankadó őrtüzek utolsó füstjei.
Peregrinus ragyogó szemmel bámult a mutatott irányba.
Mikor elhagyta a felhőbe érő sziklacúcsot s átverődött a rohanó hegyipatak sziklás medrére, csakugyan feltűnt a kis tábor.
Az első őrtüznél nyolc-tíz ember állt, akiket körülvették a dabb lovas-csoport mutatók, a sátorokoránájú tölgyek alatt. Szomszédságában pedig heverő s pipázó gyalogosok plihentek csendes beszélgetésben. A bagázsias szekerek a tábor körül állottak málházó asszonyok és idősebb parasztek felügyelete mellett.
Az érkezők az első kis csoportnál jelentkeztek. Szívesen látott vendégek a táborban. Esze Tamás, aki hamvadó tűz mellett összehajtott zsaluján feküdt, már is felkel és parólát üt a diák kezébe. Süveges Marci pedig, látszik, megbízható belsej ember, mert nagyon tárgyilagossággal vizsgálta Kis Albert urat. Valószínű, hogy fontos hírt is hozott Majos István-tól. Majd Esze Tamásnak mond valamit.
— Így hát a nagy többség velünk tart? — kéri a sórus Esze Tamás.

DANTE LEGNAGYOBB MAGYAR FORDÍTÓJA LAPUNK ANGOL MUNKATÁRSÁRÓL

Még az eddigieknél is hosszabb levélben tér ki a készülő "Book of Magyar Verse" fontos ságára Babits Mihály, a modern magyar irodalom egyik elismert legelső művele, a levélből kikapott következő sorokban: "Attekinttem a tervezett magyar vers-anthológia tartalomjegyzékét és engedélyemmel gratuláljak a nagy szabásu tervezet, mely a magyarság kulturális értékének megismertetésében óriási szolgálatakat tehet s a magyar irodalom barátait szinte hálaáradással tölti. Egy bizonyos: a "North American Book of Magyar Verse" már terjedelménél fogva is mindenképp jelentős műnek ígérkezik s engem, — aki az angol versek nagy barátja vagyok — igen fog érdekelni személyileg is ..."

SZÉKELYFÖLD ÜDVÖZLETÉT KÜLDI "VÉGVÁRI"

A leghosszabb levelet pedig Erdélyből írta egy, a háború után felbukkanó, de azóta óriássá nőtt magyar lángész, akinek lelke Végvári néven bejárta a legelhagyottabb székely házikóit is. És ki tudja, mi a jelentőség annak, hogy a legelső székely és a legkedvesebb levél az oláh megszállás alatt élő nagy magyar jóstól, Reményik Sándortól érkezik: Hosszu oldalakon keresztül bogozza a készülő "North American Book of Magyar Verse" tartalomjegyzékét, amikor megegyezik Babitsal abban, hogy több vers kell azoktól az újabb irodalmi nagyságoktól, akik még teljesen idegenek a külföld előtt, de mindenesetre soruk magukban foglalja a magyar nép nagyrahívóit: "Mics Lászlótól több vers kell! — írja Reményik energikusan s a modern magyar versművészek Tóth Árpád, Áprily Lajos, Tompa László, Vajda János, Kosztolányi Dezso mind több helyet érdemelnek ...
Azonban, hogy a székely szenvedések és remények nagy énekes Végvári-Reményik Sándor a magyar költészet egyik legnagyobb ismerője is nagyra becsü-

li Kirkconnel barátunk munkásságát, arról szóljanak leveleink következő sorai: "Tengerentúlról érkezett és a megszállott Kolozsvárról Nagyváradra utánam küldött levele nagy meglepetést és még nagyobb örömet jelentett, főleg azért, mert a mi kis árva nemzetünk szempontjából végtelenül nagy jelentőségűnek tartom azt a munkát, amelyre vállalkozott, hogy lefordítja és gyűjteményben kiadja a magyar költészet kincsét s azokat a világ leghatalmasabb országának reflektor-fényébe, az egész angol-szász közvélemény szeme elé állítja. Ezért köszönet és hála illeti Önt minden magyar ember részéről ...". És amikor a Reményik Sándorok így írnak a Kanadai Magyar Ujság angol munkatársának tevékenységéről: akkor mi kanadai magyarok is büszkéek lehetünk Watson Kirkconnel teljesítményére.

A legnagyobb nyugatkanadai napilap, a "Manitoba Free Press" augusztus 4-iki számában hasábjainon keresztül méltatja Prof. Watson Kirkconnel munkásságát az izlandi kötet megjelenése alkalmából és készülő magyar műfordításairól szólva a következőket írja: "There is a distinct flavor of characteristics in Prof. Kirkconnel's well-done translations, and a poetry-loving and appreciative public will await "The Book of Magyar Verse", with much pleasure ..."

A Free Press méltatását már azért is örömmel kell vennünk, miután a Kanadazérté lemerit kritikusa, Thomas B. Robertson szerkesztő toliból ered. Büszkén állapítottuk meg azt is, hogy a Free Press ezenkívül Prof. Kirkconnel versgyűjteményének az előszavát is közli, melyet a "Kanadai Magyar Ujság" 1929. november 23-iki számának angol hasábján már bemutatunk olvasóinknak.

TILOS A FELVIDÉKEN A MAGYAR ISKOLA

Prágából jelentik: A Komáromi Lapok című napilapot két ízben elkobozták, mert felhívták intézett a magyar szülőkhöz, hogy gyermekeiket magyar iskolákba irassák. A lap vezetője ellen az ügyesség a rendtörvény alapján büntetőeljárás indított.

Mindenki éhezik a „szovjet-paradicsomban”

Londonból jelentik: A munkás párt hivatalos lapjának, a Daily Heraldnak moszkvai levelezője írja hogy az élelmezési helyzet Oroszországban egyre súlyosabb. A fejadagokat a szövetkezetek osztják szét s a rendelkezésre álló élelmiszerkészlet gyakran még a nagyon szűkös adagra sem elegendő. Minden szövetkezeti tag és minden gyermek havonként ötödgyedfont makaront kap, testi munkások ennek kétszeresét; gyermekek ezenkívül havonként 1 és 3/4 font rizst, 2 és 1/2 font lisztet és 3/4 font száritott gyümölcsöt kapnak. Tejet kizáróan gyermekeknek adnak, naponta körülbelül négy decit, azaz alig egy tized gallon.

A husadag testi munkások számára tizenhét napra félfont, egyéb szovjetpolgároknak negyedfont.

Mindezt azonban csak Moszkvában kapják, a többi városban kisebbek az adagok. Hivatalos bevallás szerint a munkások fej adaguknak legalább negyedrészt, a többi polgár még nagyobb részt, nyit piacou körtelek beszerzést, ahol az árak minden képzeletet felülmúlnak. A sonka fontja egy 5 dollár, a sajte több mint 2 dollár, a vaj, a tojás, a fűszerek még drágább.

MAGYAR HADIFOGLYOK AZ ÖRDÖG-SZIGET POKLABAN

Bukarestből jelentik: Pár napal ezelőtt a jugoszláv határon át hazakereszt Erdélybe Csiki István maroshévízi gazda, aki még a világháború alatt esett francia fogságba. A háború végeztével, mint a központi hatalmakhoz tartozó hadifoglyot visszatartották s a guyanai Ördög-szigeten 15 évet töltött nehézbányamunkában.
Csiki elbeszéli, hogy még nagyon sok magyar szülőkhöz s guyanai börtönökben. Rajtuk kívül még számos erdélyi és magyarországi alattvaló járja gemenklészt az Ördög-szigetek bányáinak poklából.

AZOK A MULT IDŐK

IRTA: KARDOS KÁLMÁN

Egy hegy-könyöknél találkoznak össze a reggeli szürkületben. A diák a hegyi utról ereszkedik lefelé. Az éjszakát bizonyosan valamelyik erdőmester szives vendéglátó házában töltötte.
A betyár pedig a Tisza felső hajlata felől törtet elő a völgy egyetlen útján, apró fakó lován az északi határ felé.
Eppen összeérnek nyilhegybe.
A betyár marcona képe odamered az idegenre és süvege alól ugyancsak megmustrálja a hirtelen előbukkanó ifju embert, akin bizony nincs semmi különös bűnművelés kipirolt ifju arcán és a szokásos diákgalérlján kívül. Csak olyan szűk, legénykéknek néz ki. Mentéje is mindennapi kariziamente. A saruja pedig, ha dell is, de már jól kitaposott használta ti jószág s nem irigylésre méltó.
Eldőzör a diák köszönti a lovasat, élvén az ifjuság tisztesség tudásával.
Süveges Marci, a betyár, az csak úgy felszázszögű mordul vissza:
— Adj! Isten!
— Aztán kocognak tovább egymás mellett.
— Most már a diák se szól! Ő megette a kötelességet. Ha a város honok hallgatás: úgy is jó. Ő is tud hallgatni, keményen, kitartón.

Nem bírt sokáig a betyár. Mégis csak neki illik most már ujtani a szót.
— Hát osztán hová öcsém-uram?
A diák röviden válaszol, minden nehezítés nélkül:
— Keietre, bátyám.
Egyet ránt erre a süveges ember szálás hajuzsán s olyasfélét gondol magában, e valami csinytűvő garabonciás lehet, vagy pedig nem jól járnak az esze kerekkel.
— Hát, kedves öcsém-uram, keed téved, ha erre indul keletnek, mert erre egyenesen északnak tartunk, a lengyel határ felé. Ha keletnek készült, akkor forduljon kend barát, lépje át ezt a bolond nagy hegyet, utána a másikat, meg a huszadikat, oszt majd valahol az öök földjén megtalálhatja a napkeletet.
— Erre van most "napkelet" bátyám.
— Ej, az öreganyját a világ-nak, hát kit keres ezen a napkeleten?
— Akit kend?
— En Esze Tamás uramkat keresem, — szól indulatosan Süveges Marci, — aki invitáló kísérettel Rákóczi ökegyelmessége elé megyen, a lengyel gránicra ...
— Akkor jól megyünk a napkelele, kedves bátyám, mert hogy kend oda iparkodik, azt már se te tagadhatja!
— Széles mosoly szalad el a lovas kemény álla felett s önkéntelen moymolja magába: a frászon a diákja, hogy kieszlette! A sok bolond könyvtől arófra jár ennek mindnek az esze.

— Hát aztán, hogy hívják

— Szóval

— Mindenbe! Igaz, hogy van

— Nem éppen! — vág vissza

— Hát már kend is így beszél?

— Hát már kend is így beszél?